

Mu Hibu

A Lagasai Xe Sina Mu Hibu

A Ferawaian Paamua

A lagasai aanabe' a xaleian xena xavang a saxano Kristian aava rao ri ta'ulan a namkaian siri senaso saxano rabuna ri xalum fadui nari e ri tavai nari pana lagafan. A lagasai aanabe' ve xena fagut a namkaian siri, e voxo a mataa aava xaleie a xuus nari pana maana faisok lava a Piran fo vesane se Krai's Yesu. Na Krai's mon a faxalit netaara pana vilaana tuuna sina Piran. A lagasai aanabe' a kuusan a mo molava talatul:

- 1) Na Yesu ve a lak tuuna sina Piran. Layaan na Yesu i taxa waan lunai nabe' la xavala, nane yaas a lagafan e maasaxan e pana vilaana naang, a Piran a siak fati na Yesu e nane savat mataa tuuna marasaxa xena xavang a mu rabuna xapiak. (2:10) E voxo na Yesu a pelalava sena mu rabuna ina kuus fatuxai ti lumua e sena mu angelo e nane a pelalava se Moses vaxa.
- 2) A Piran fatak a siak fati na Yesu talo i taa waan priis vulai e nane xasliu a mu priis sina mu Juda.
- 3) Na Yesu a waan memai priis ti la xunavata e nane a fexaxaas tuuna sena fakaxup a rabuna layaan ri namkai sena. A maana vilaana ina naangusan e mu vuputkai aava na Moses a kuus pana, ri malaan mon sena xaxaalua ina faisok molava aava na Yesu a vile.

A mataa tafuna lagasai aanabe' a vubuk faagut o a namkaian sina mu rabuna i taa malaan e a ferawai faaxaxaves pana namkaian tateak sina mu rabuna Israel ti kawai. (Palagasai 11) Nane kuus o naapalaan a so ta buk lagafan i taa savat siri, ri taa tao fatateak a namkaian siri fefexaxaas ri maat. E ri taa kaalum xe si Yesus e usi a vilaana sina e tisui a lagafan e maasaxan aava ri taa siaxe.

A Namkaian Se Kraisa A Mo Pelalava Marasaxa

A Ferawaian Sina Piran I Taxa Waan Lana Natuna

¹ Lana maana yaan xaves e pana maana vilaana xaves la mu yaan ti kawai a Piran fo ferawai xe sina mu butaara la ngusuna mu rabuna ina kuus fatuxai. ² Taasaxa lana mu yaan aanabe' xo taxa falet, nane fo ferawai xuvul pataara la ngusu Natuna. Se Natuna aave mon, a maana mo xapiak la xavala e la finavata fo vesanan pana gutan sina Piran. E a Piran a siak fatie vaxa xena tavaie pana maana mo xapiak. ³ Nane sang mon i taxa faxalit a miridingan sina Piran; a maana mo xapiak sina e maana mo sina Piran ri fexaxaas. E pana gutan ina ferawaian sina nane taxa lo tao fanei fatateak a maana mo aava nane fo vesane. E lamina yaan nane fo siak a lamon tapinan sena vilaana saat xana mu rabuna xapiak, nane laak xe la xunavata e fe nai la pamuaan sina Piran pana Maana Gutan Xapiak.

A Isi Natuna A Pelalava Sena Mu Angelo

⁴ Na Natuna a pelalava seri mu angelo malaan sena isin aava Piran fo fa'isine pana, a molava seri. Xe sise' ta angelo ve a Piran fo xuuse:

“Nano, no Lak Tomexaan siak.

Tanin nenia, ne Tamaam.” *Yng 2:7*

⁵ E a Piran a pife ferawai sena saxa angelo o:

“Nenia, ne taa Tamana e nane, i taa Natuk.” *1*

Xks 17:13, 2 Sml 7:14

⁶ Piau! Taasaxa layaan a Piran rao i feng a Lak Tuan sina xe nabe' la xavala nane ferawai malaan:

“A maana angelo sina Piran ri taa nanguse.” *Vpt 32:43*

⁷ E sena mu angelo a Piran fo kuus malaan:

“A mu angelo sina Piran ve, ri mu sisiak sina e ri fexaxaas malaan sena reref, ri malaan sena radaam ina fata.” *Yng 104:4*

⁸ Taasaxa se Natuna naboxo, a Piran fo kuus:

“A fatataganan siim Piran, i taa waan vulai xe vulai.

No taa paamuian a mu rabuna siim pana rox-oyan.

⁹ No fuuna vubuxan a maana mo xapiak aava roxo

e no baian a maana mo xapiak aava saat.

E voxo Piran, a Piran siim, fo siak fati nano

e nane tavai nano pana faamamaasan

senaso nane fo bur nano pana ngavuk aava pelalava sena ngavuk aava nane tavai a xasanofuna pana.” *Yng 45:6-7*

¹⁰ E nane kuus fulaa:

“Nano Memai, la tangpat no fo vesan a xavala e maana mo xapiak xuluna

e pana maam no fo vesan a finavata e maana mo xapiak lana.

¹¹ E a maana mo aave ri tafe malit, taasaxa nano xo, no taa waan.

Nari, ri tafe xavai malaan sena mu marapi.

¹² Nano Piran, no taa pulum nari malaan sena marapi xavai o

no taa xul nari malaan sena mataa taa xul a marapi sina.

Taasaxa no pi xuxul, no taxa waan fatak vulai e

a toyan siim i taa pife taxapus.” *Yng*

102:25-27

¹³ A Piran pife xuus ta saxa angelo o:

“No maa nai nabe¹ faasilak la pamuaan iga

fefexaxaas sena yaan ne taa timin

a maana xaiyaas siim lapaana kaam malaan sena mo ina vaapaas.” *Yng*

110:1

¹⁴ A so ta mo ve mu angelo? Nari ve ri mu vovau aava ri sisiak sina Piran. E nane taxa feng nari xena xavang a mu rabuna aava ri taa siak a fakaaxupan sina.

2

A Piran Rao I Vil Falavai A Namkaian Sina Rabuna

¹ A mo aanabe¹ a mo tuuna e voxo taara taa tao fatateak a maana ferawaian tuuna aava taara fo langaie talo taara taa pife kais patak sena namkaian sitaara. ² A mu vuputkai aava mu angelo ri fo kuusan fasavate xe sina mu butaara, ri tuuna paaliu. E nase¹ ta mataa pife usie o langai pesalai

senā, i taa siak a maana fakasanaman aava mu vuputkai fo ferawai pana. ³ E netaara vaxa, tamo taara taa langai pesalai sena fakaaxupan lava, taara taa sinuf sena fakasanaman malaafaa? A Memai xa, fo kuusan fasavat a fakaaxupan aanabe' paamua e nari aava ri langaie, ri fo faxalit famatavas netaara o a ferawaiān aave a tuuna. ⁴ E la yaan fatak aave pana fangaasixan siri, a Piran a faxuvul a fakalimaanān sina, a fakalimaanān naang ve a malaan: a mu faisok ina gutan, maana mo fa'ipul e tavaiaana mu rabuna pana tatavai ina Vovau Xaradak fexaxaas sena vubuxanan sina.

A Piran A Siak Fati A Memai Sitaara

⁵ A Piran pife siak fati a mu angelo xena paamuian a xavala fa'ui aava i taa savat, a xavala aava maam taxa ferawai sena, piau. ⁶ Taasaxa malaan sena ferawaiān aava waan la saxa nobina pe lana Xakalayan ti Kavai:

“Piran, a so ta mo ve a mataa e no taxa lamon sena?

A mataa ve a so ta mo e no taxa muluxe?

⁷ No fo timine lapaana mu angelo pana saxanu yaan,
e mui no bure pana isin lava e pana miridingan.

⁸ E no fatie talo i taa paamuian a maana mo xapiak aava no fo vesane.” *Yng 8:4-6*

Lavaxa, i taxa ferawai o a Piran fo siak fati a mataa xena ti paamuian a maana mo xapiak, e voxo a matavas paaliu o i taxa ferawai xasingit sena maana mo xapiak marasaxa. Taasaxa, taara pife xalum ta mataa taxa paamuian a maana mo xapiak naboxo, bo? ⁹ Taasaxa taara taxa xalum

na Yesus, nane aava Piran fo timine lapaana mu angelo pana saxanu yaan talo lapaana xakaavangan xatam sina Piran nane fo maat xana mu rabuna xapiak. E naboxo taara taxa xalume i taxa tigina, fo buran pana malangan e pana isin lava senaso nane fo siak a maasaxan ina maatan.

¹⁰ A mo roxo a Piran aava vesan a maana mo xapiak e taxa lo vil fafa'ui nari, a vil faxaradak na Yesus pana maasaxan xena xel a maana mu natuna Piran talo ri taa waan faxuvul lana malangan sina. Senaso na Yesus ve a saxa aava i taxa lisanmaan nari xena fakaxupaan nari. ¹¹ Nane taxa gon fatak a rabuna sena vilaana saat siri e nane xuvul pari aava nane fo gon fatak nari, a Tamari a saxa. E voxo na Yesus pife mangil sena xali nari pana mu fetinan. ¹² Nane taxa kuus xe sina Piran:

“Ne taa xuus fatexaas a mu fetinan siak pana isaam e a so ta mo no fo vile.

Ne taa kuus fati a vilaana siim la palou ina faxuvulan siri.” *Yng 22:22*

¹³ E a kuus fulaa:

“Ne taa timin a lamon fanaian siak xuluna Piran.” *Ais 8:17*

E vaxa a kuus fulaa sait:

“Kaalum, nenia naboxo xuvul pana mu rafulak aava Piran fo tavaiau pana.” *Ais 8:18*

¹⁴ A rafulak sina Piran ri rabuna tuuna pana meska e ria e voxo na Yesus xa fewaan malaan seri e toxan a meska e ria ina mataa tuuna sait. Nane vil malaane talo pana maatan sina i taa kawaasan xapin a faisok si Setan aava toxan a gutan ina maatan. ¹⁵ Pana maatan sina, na

Yesus a mulus nari aava ri yaasok si Setan la maana yaan ina toyan siri senaso ri matautan a maatan. ¹⁶ A mo aanabe' a matavas paaliu: na Yesus pife fangasik a mu angelo. Taasaxa malaan sena Xakalayan ti Kawai taxa kuus: “Nane taxa xavang a mu bu Abraham.” ¹⁷ A malasuf ina a malaan: nane waan fexaxaas paaliu malaan sena mu fetinan lana taagulan xapiak siri e voxo i taa usi fatak a Piran e i taa bas pana mamaaluxan talo i taa savat memai priis siri. Pana vilaana aanabe' i taa vil a faisok sina Piran talo Piran i taa pife marala e i taa lamon tapin a vilaana saat sina mu rabuna. ¹⁸ E naboxo na Yesus a fexaxaas sena fangasik nari aava na Setan taxa valam nari pana vilaana saat, senaso na Yesus fo waan lapaana maasaxan e vil penganan e na Setan fo valame pana vilaana saat.

3

Na Yesus A Pelalava Se Moses

¹ Mu fetinan siak lana pabung si Krai, nami vaxa a Piran ti la xunavata fo xel nami xe sina: mi taa lamon faagut se Yesus, nane aava Piran fo fenge xena vil a faisok ina yaamut e memai priis lapaana namkaian aava taara kuus turoxo pana. ² Nane waan fatak lapaana vubuxanan sina Piran aava fo siak fatie xena vil a faisok aanabe'. Na Moses sait a waan fatak lapaana vubuxanan sina Piran layaan nane vil a faisok lana lifu sina Piran. ³ Naak mi fuuna tavai a mataa aava vesan a lifu pana suaian molava sena lifu aava nane vesane, bo? E voxo na Yesus i taxa siak a suaian molava paaliu se Moses. ⁴ A maana lifu xapiak, saxano

rabuna ri fo vesane e a Saxa aava vesan a maana mo xapiak, nane ve a Piran. ⁵ Na Moses xa waan fatak lana vepen ina sisiak la palou ina lifu sina Piran e nane kuus fangaasik sena maana mo aava Piran i taa kuusane lumui. ⁶ Taasaxa na Yesus a waan fatak lana vepen ina Natuna Piran lana lifu sina. E netaara xa, taara lifu aave, tamo taara waan fatateak e taara tao faagutan a lamon fanaian aava waan la xunus itaara.

A Rabuna Ti Kawai Ri Fuuna Milung Sena Namkaian Tuuna

⁷ E voxo malaan sena Vovau Xaradak a kuus:

“Tanin, tamo mi langai a ling ina Piran, ⁸ Muta fatavanat a lamonan simi, malaan sena mu bumi layaan ri fakasalau; ri vil malaane pe la xobingil layaan ri tafangau pana langai pesalaian siri.”

⁹ A Piran taxa kuus malaan seri:

“Ri tafangau pave e ri gigiran a kuus fanaian siak.

Naapalaan, ri xalum a maana faisok siak aava ne fo vile xari la mariaas sangafilu talafaat aava ri waan pave. ¹⁰ E voxo ne kasalan a mu rabuna aave e ne kuus:

‘Nari, ri taxa lo milung sega lana lamonan siri e ri taxa lo langai pesalai sena maana mu fefasaian siak.’

¹¹ Nenia, ne marala e ne fakalimaan faagut malaan:

‘Nari, ri taa pife laak lana nobina aava ne vubuk tavai nari pana xena fangaafusan.’

Yng 95:7-11

¹² Kamu fetinan, faxatang faroxo senaso pife mo roxo o saxa imi i taa toxan a lamonan saat e a xunus ina piau ta namkaian talo i taa puk tapin nane xa xasena Piran aava taxa to. ¹³ Taasaxa layaan a vapaling aava waan lana Xakalayan ti Kawai, a vapaling aava “Tanin”, a toxan a malasuf ina la toyan sitaara, taara taa faxaar netaara xa la maana yaan xapiak talo piau ta saxa imi i taa waan lapaana bitan ina vilaana saat e a lamonan sina i taa pife tavanat temasaat. ¹⁴ Senaso taara taxa faxaalit o taara pabung si Kraais tamo taara tao fatateak a namkaian aava taara xaveak siaxe fefexaxaas sena yaan ina maatan sitaara saxa saxa. ¹⁵ A ferawaian aanabe' taxa waan lana Xakalayan ti Kawai:

“Tanin, tamo mi langai a ling ina Piran muta fatavanat a lamonan simi malaan sena mu bumi layaan ri fakasalau.” *Yng 95:7-8*

¹⁶ Nase' ta rabuna ve ri bai langai a ling ina Piran e ri fakasale? Nari xapiak aava na Moses fo xel nari ti lana bina Isip, bo? ¹⁷ E nase' sang a Piran a marala xuvul pari fefexaxaas sena mariaas sangafilu talafaat? Nari, mu rabuna aava ri faasaal pana vilaana saat e voxo ri poxo maat la xobingil, bo? ¹⁸ E nase' sang a Piran a fakalimaan nari o ri taa pife laak xe lana nobina ina fangaafusan sina? Nari aava ri langai pesalai sena ferawaian sina, bo? ¹⁹ E voxo taara masam o nari, ri pife fexaxaas sena laak xe lana nobina sina Piran senaso ri pife namkai.

4

Na Yesus A Pelalava Se Jaasua

¹ E nabaxa a Piran a tavai netaara pana kuus fanaian sina talo taara fexaxaas sena siak a fangaafusan sina aava nane fo ferawai pana. Lavaxa, mi taa faxatang faroxo senaso pife mo roxo o saxa imi i taa milung e taa pife siak a fangaafusan aava Piran fo kuus fanai pana. ² Taara fo langai a Lagasai Roxo malaan sena mu bu Israel. Nari, ri langai a lagasai aave taasaxa pife xavang nari senaso layaan ri langaie, ri lamon o a mo palau mon e ri pife faxuvule pana namkaian. ³ Lavaxa, netaara aava taara namkai, taara taa siak a fangaafusan aava Piran fo kuus fanai pana. A mo aanabe¹ a malaan sena ferawaian sina:

“Ne marala e ne fakalimaan faagut malaan:

‘Nari, ri taa pife laak lana nobina aava ne vubuk tavai nari pana xena fangaafusan.’”

Yng 95:11

Taara texaas o a faisok sina Piran fo taxapus layaan nane vesan xapin a xavala aanabe¹ taasaxa nane kuus malaan sena fangaafusan xari. ⁴ Senaso a ferawaian sena fapisiguakaana yaan taxa waan lana Xakalayan ti Kawai malaanabe¹:

“La fapisiguakaana yaan a Piran a fangaafus sena mu faisok sina.” *Tpt 2:2*

⁵ E pave a ferawaian malaan a savat fulaa:

“Nari, ri taa pife laak lana nobina aava ne vubuk tavai nari pana xena fangaafusan.” *Yng 95:11*

⁶ Nari aava ri langai a Lagasai Roxo paamua ri pife laak lana nobina ina fangaafusan sina Piran senaso ri pife namkai sena ferawaian sina. E

voxo a toxan a xasanofuna aava ri taa siak a fangaafusan aave. ⁷ A Piran a faxalit netaara pana lalamonan aanabe' senaso nane siak fati a xasa yaan aava nane taxa xalie pana "tanin". Mui layaan a mu mariaas xaves fo falet nane kuusan fulane la ngusu Devit layaan nane kala lana Xakalayan ti Kawai malaan:

"Tanin, tamo mi langai a ling ina Piran muneta fatavanat a lamonan simi." *Yng 95:7-8*

⁸ Tamo na Jaasua fo tavai a mu rabuna pana fangaafusan aava Piran a kuus pana, lumui lamina a Piran i taa pife kuus fulaa sena xasa yaan ina fangaafusan. ⁹ Taasaxa toxan a yaan taxa waan lunai talo rabuna sina Piran ri taa siak a fangaafusan malaan sena Piran. ¹⁰ E voxo a mataa aava i taa siak a fangaafusan aave, i taa fangaafus sena faisok sina vaxa, malaan sena Piran fo fangaafus sena faisok sina. ¹¹ Lavaxa, taara taa tafang faagut xena siak a fangaafusan aave senaso a mo saat paaliu o saxa itaara i taa faasaal malaan sena mu bu Israel aava ri pife namkai.

¹² A ferawaian sina Piran i taxa to e i taxa faisok. A ferawaian aave a fafangan sena fisa aava ro xasing ina xapiak re fafangan. A ferawaian aave i taa xi a mataa e fexaxaas sena fepatoxan a xunus sena vovau ina; a fexaxaas sena fepatoxan a vuvuxai e a vaveufa ina. A ferawaian aave a fexaxaas sena tiis a mu lamonan sina mataa e maana mu vubuxanan aava ri waan la xunus ina. ¹³ Mi piau ta mo mi fexaxaas sena fune xasena Piran, piau. A maana mo xapiak aava nane fo vesane, a waan xurul e matavas

lapaana xakaaluman sina. E voxo taara xapiak taa xuuse pana so ta vilaana taara fo vile.

Na Yesus A Memai Priis Pelalava Marasaxa

¹⁴ Lavaxa, taara taa tao fatateak a namkaian aava taara taxa kuusan fasavate. Senaso taara toxan a Memai Priis molava paaliu e nane fo laak xe sina Piran la xunavata; a Priis aave na Yesus, a Natuna Piran. ¹⁵ A Memai Priis sitaara pife saxa aava pife fexaxaas sena taraxali e muluk a maana murupaxan sitaara, piau! Taasaxa taara toxan a Memai Priis lava aava fo siak a valaman e tafangan fexaxaas fatak setaara, taasaxa nane pife faasaal pana saxa mo. ¹⁶ Lavaxa, taara taa tao fatateak a namkaian sitaara e taara taa fe savat la nona ivin lava sina Piran lana nobina ina xakaavangan xatam. E pave i taa tuan a mamaaluxan sina xulutaara e taara taa siak a xakaavangan xatam xena xavang netaara lana yaan ina lagafan.

5

A Mu Vilaana Sina Memai Priis Lava

¹ A Piran fuuna siak fati nari mu memai priis ti la palou ina mu rabuna xena waan a memai priis. Nari xapiak ri bur a memai priis aave xena vil a faisok sina Piran la palou iri; i taa faram a mu tatavaian xari e i taa lisan a mu falfaalan siri xena maraan tapin a mu vilaana saat siri. ² A memai priis aave a marupak malaan sena mu rabuna xapiak e voxo nane fexaxaas sena vil a vilaana mam xe sina mu rabuna aava ri vungut e ri milung sena vilaana roxo. ³ E fulaa senaso nane marupak malaan sena mu rabuna, i taa lisan a

tatavaian xena maraan tapin a mu vilaana saat siri e xena maraan tapin a mu vilaana saat sina sait.

⁴ Piau ta mataa a fexaxaas sena siak fati nane xa pana ngavuk ina memai priis, piau! A mataa i taa laak lana ngavuk ina memai priis lapaana kelan sina Piran sang mon, malaan se Eron. ⁵ Pana vilaana malaan na Krai pife siak a ngavuk ina Memai Priis xe xuluna xa. Taasaxa Piran a xuuse: “Nano, no Lak Tomexaan siak,

Tanin nenia ne Tamaam.” *Yng 2:7*

⁶ E nane kuus fulaa la xasa paxakalayan:

“Nano, no taa vil vulan a faisok sina priis, malaan se Melkesadek.” *Yng 110:4*

⁷ La toyan sina nabe' la xavala na Yesus a fenung e fia'i ti lana xunus ina pana taangiisan e pana xukulaian. Nane nung a Piran aava fexaxaas sena fakaxupe ti la maatan. A Piran a langaie senaso na Yesus fuuna suai sena e usi fatak a vilaana sina. ⁸ Naapalaan o na Yesus a Natuna Piran, nane siak a texaasan sena vilaana fatak ina langaian lapaana maasaxan sina. ⁹ E layaan nane fo savat fatak xasingit, nane xo a fufuna fakaaxupan aava i taa waan vulai xana mu rabuna aava ri langaie e usie. ¹⁰ E a Piran fo kuusan fanei a ngavuk ina Memai Priis xuluna, malaan se Melkesadek.

Muneta Ta'ulan A Namkaian Se Krai

¹¹ Maam toyan a ferawaian xaves xami sena maana mo aanabe' taasaxa faisok ina fapitiaan nami a lagaf senaso a masaman simi pife matavas fataapus. ¹² A toyan a yaan xaves fo falet talo nami xa mi taa savat mu rabuna ina fepitaian,

taasaxa piau! Mi vubuk lunai, o a mataa i taa fapiti nami pana mu vilaana mata ina namkai sena lagasai sina Piran. Naak a malaan se' mi taxa baian a fanganan tateak, mi taxa sus lunai. ¹³ Ta mataa aava i taxa lo sus, i taxa popo lunai, nane piau ta masaman sena Ferawaian sina Piran. ¹⁴ Taasaxa mu matalava ri vubuxan a fanganan tateak e nari, ri fo siak a texaasan lapaana fepitaian sina Piran e ri fexaxaas sena taraxali a vilaana roxo e vilaana saat.

6

¹ Lavaxa, lana sangasan sitaara lapaa Kraiis taara taa tamasiak e falet fulaa, taara taa ta'ulan a fufuna fepitaian ina lagasai se Kraiis xena savat mu matalava lana fepitaian sina. Taara fo vil a faisok ina fatiginei a xaaxaak mata ina namkai sena Piran e a xaaxaak ina puk tapinaana mu vilaana palau e voxo taara taa pife siak fati fulane. ² Taara fo xasliu a mu fepitaian sena fasufan e sena vilaana ina timin a ma xuluna mataa xena fenung pana e sena vilaana ina to fa'ulaian ti la maatan e sena tiisan sina Piran aava waan vulai. ³ Taara taa vil a maana mo aave tamo Piran taa kuus turoxo pana.

⁴ Tamo rabuna ri taa ta'ulan a namkaian siri malaafaa no fexaxaas sena lisan fa'uli nari talo ri taa puk fulan a xunus iri? Layaan ri fo sangas lana malang sina Piran e ri fo nasam a tatavai sina e ri fo siak a nobina siri lapaana Vovau Xaradak ⁵ e ri texaas o a ferawaian sina Piran a roxo senaso ri fo bilai lapaana e ri fo masam a gutan ina mu yaan sina Piran ⁶ e mui ri ta'ulan a namkaian siri, a pife fexaxaas paaliu o ri taa lisan

fa'uli nari xena puk fulan a xunus iri. Senaso layaan ri vil malaane ri taxa niil fataxutan a Natuna Piran fulaa e ri taa famangile la matana mu rabuna.

⁷ A Piran a fuuna kuus faatulan a xavala aava raafui taa usan xuluna e du lapi lana e mui i taa fuua pana maana fanganan roxo aava nari, ri faxatange, ri vubuxane. ⁸ Taasaxa la yaan a xavala i taa fasavat a maana yeis tuturuk e latan maxarak mon, a xavala aave i taa mo palau mon. Naak, a Piran taa kuus fatutule e mui ri taa kawaasane pana fata.

⁹ Taasaxa kamu fesing, naapalaan maam taa ferawai malaan nabe', maam texaas faagut semi. Maam texaas o nami, mi toxan a mu kuus faatulaian roxo aava ri xavil ina fakaaxupan simi.

¹⁰ A Piran a pife mataa ina bit fepuk, nane a fatak paaliu. Mi lamon o i taa maluf a faisok simi, piau! I taa lamon fa'uli a faisok mi fo vile e malaafaa mi faxalit a vubuxan xasingitan simi xana layaan mi xavang a mu fetinan lapaa Krai. E tuuna mi taxa lo vile lunai. ¹¹ Maam vubuk temasaat o nami saxa saxa mi taa lo falet fulaa lana vubuxan xasingitan simi fefexaxaas la yaan fataxapiak talo mi taa siak tuunei a lamon fanaian aava mi taxa waan bange pana vilaana fananap. ¹² Maam bai o mi taa waan palau taasaxa pok a mu vilaana siri aava sena namkaian e vilaana fananap siri, ri taa siak a maana mo a Piran fo kuus fanai xe siri pana.

Tao Fatateak A Kuus Fanaian Sina Piran

¹³ Layaan a Piran a tavai na Abraham pana kuus fanaian sina, nane fakalimaane o i taa vil tuunei a mo nane kuus fanai pana. E piau ta saxa

a pelalava sena Piran e voxo nane fakalimaan pana xa. ¹⁴ Nane kuus:

“Ne taa tamana tavai nano pana roxoyan
e ne taa tamana tavai nano pana mu bum
xaves.” *Tpt 22:17*

¹⁵ E na Abraham a waan bange pana vilaana fananap e voxo nane siak a mo a Piran a kuus fanai pana.

¹⁶ Layaan a mataa i taa fakalimaan pana saxa isin i taa xali a saxa isin aava pelalava sena xa, bo? E a fakalimaan o a mo aave a tuuna paaliu e voxo i taa fataxapin a fegagelaian. ¹⁷ E vaxa, nari aava ri taa siak a kuus fanaian sina Piran, nane vubuk o ri taa masam faagut o nane pi xuxul a lamonan sina e voxo nane fo timin a fakalimaanana sina xuluna kuus fanaian sina. ¹⁸ A toxan a mo taragua, a kuus fanaian sina Piran e a fakalimaanana sina, aava Piran pife fexaxaas sena xul nare e pife fexaxaas sena bit sere. E netaara vaxa, taara fo sinuf xe lana faxatangan sina Piran e a ro mo aave re tavai netaara pana gutan talo a xunus itaara i taa tao fatateak a lamon fanaian aava Piran fo timine la notaara. ¹⁹ Taara toxan a lamon fanaian aanabe' malaan sena xaaxaak molava lana toyan sitaara. A lamon fanaian sitaara a mo tuuna aava i taa waan fatateak e laak liu a marapi taap ina Tang Lifu Lotu laa'ui la xunavata xena savat lana Nobina Taap Xasingit. ²⁰ E na Yesus fo laak lana Nobina Taap Xasingit aave pataara e a Piran fo bure xena Memai Priis vulai xe vulai malaan se Melkesadek.

Na Melkesadek, A Priis Sina Piran

¹ Na Melkesadek ve a piran king pe la bina Selam e a priis sina Piran Aava Waan Laa'ui Paaliu. Layaan na Abraham taxa ulaa ti la rawen aava nane sip fa'onam a mu piran king talafaat lana, na Melkesadek a savat sina e kuus fararoxo xuluna. ² E na Abraham a tavaie pana fomirak xavil, a maana fasangafiluaana mo ina maana mo xapiak aava nane fo siaxe sena mu piran king talafaat. (A malasuf mata ina isi Melkesadek a malaan: a piran king ina bilai fatak e xaradak. E saxa mo fulaa, nane a piran king ina luaian senaso nane a piran king ti Selam e a malasuf ina vapaling Selam ve: a luaian.) ³ Lana Xakalayan ti Kawai ri pife kala sena ninana o tamana o ta saxa buna. E voxo a kaalum malaan se' nane piau ta yaan ina tangpat e piau ta yaan fataxapiak. E voxo nane a malaan sena Natuna Piran senaso nane taxa waan priis sina Piran vulai xe vulai.

Na Abraham A Tavai Na Melkesadek Pana Xavil Sina Piran

⁴ No fo xalum a lavayan si Melkesadek, bo? Na Abraham aava butaara lava, a tavaie pana fomirak xavil ina maana mo xapiak aava nane fo siaxe lana rawen. ⁵ Taasaxa rabuna sitaara aava ri laak lana ngavuk ina mu priis ri waan lana pabung si Livai e ri toxan a vuputkai xena siak a fomirak xavil sina mu rabuna Israel. Nari, ri mu Juda sait e nari xapiak ri mu bu Abraham vaxa malaan setaara. ⁶ Na Melkesadek xo pife waan lana pabung si Livai, piau. Taasaxa nane fo siak a fomirak xavil se Abraham e kuus fararoxo xuluna. E na Abraham ve a mataa aava fo siak a

mu kuus fanaian sina Piran. ⁷ A matavas naboxo, bo? A mataa aava i taa kuus fararoxo xuluna xasanofuna, a pelalava sena xasa mataa aava i taa siak a kuus fararoxoyan, bo? ⁸ Layaan taara ferawai sena mu priis lana pabung si Livai aava ri siak faxuvul a fomirak xavil nabe' tanin, ri mu rabuna mon e ri taa maat. Taasaxa na Melkesadek aava fo siak a fomirak xavil paamua, nane taxa to lunai senaso a Xakalayan ti Kavai a pife kuus pana maatan sina. ⁹ E fulaa, naak taara fexaxaas sena kuus: layaan na Abraham fo tavaie pana fomirak xavil sina, na Livai, a buna mu priis aava ri siak faxuvul a fomirak xavil tanin, nane sait fo tavai na Melkesadek pana ¹⁰ senaso na Livai a pife luxan lunai e la yaan aave naak taara fexaxaas sena kuus o nane taxa waan lana vipin i buna, na Abraham, layaan na Melkesadek a savat sina.

A Faisok Sina Mu Priis Ti Kavai A Taxapus

¹¹ A Piran fo fatiginei a mu vuputkai xana mu rabuna Israel e maana priis lana pabung si Livai ri waan la fufuna vuputkai aave. Taasaxa, tamo faisok sina mu priis si Livai a fexaxaas sena vil faxaradak a rabuna, mi lamon o a Piran i taa fasavat ta xasa priis patak? A priis malaan se Melkesadek e pife malaan se Eron? ¹² E layaan a Piran i taa xul a pabung sina mu priis sina, a maana vuputkai vaxa ri taa xulan sait. ¹³ E a Memai sitaara, nane aava maana mo aanabe' fo ferawai sena, nane a mataa ti la pabung patak e piau ta saxa ti la pabung sina fo vil a faisok sina mu priis la ivin ina faraaman. ¹⁴ A mu rabuna xaves ri texaas o nane fo luxan lana pabung si

Juda e na Moses pife ferawai sena pabung aave o ri taa vil a faisok sina mu priis.

Saxa Priis Aava Malaan Se Melkesadek

¹⁵ A ferawaian aanabe' a savat tuuna la matavas, a saxa priis patak fo savatmaan, a saxa aava malaan se Melkesadek. ¹⁶ A maana fefasaian e mu vuputkai sina mu rabuna, ri pife siak fatie xena priis, piau. Taasaxa gutan ina toyan sina aava piau taa taxapusan, fo bure pana faisok aave. ¹⁷ Senaso a Xakalayan ti Kavai a kuus:

“No taa waan priis xe vulai, vulai malaan se Melkesadek.” *Yng 110:4*

¹⁸ E mu vuputkai ti kavai fo vis tapinan naboxo senaso ri piau ta gutan e ri pife fexaxaas sena xavang a mataa. ¹⁹ A mu vuputkai si Moses ri pife fexaxaas sena vil faxaradak a mataa. Taasaxa naboxo a Piran fo lisan a lamon fanaian aava pelalava sena kuus turoxoian sina ti kavai e lapaana lamon fanaian aanabe' taara fexaxaas sena savat faasilak xe sina.

²⁰ E saxa mo fulaa, a toxan a kuus fakalimaanana sina Piran. Layaan a Piran fo bur a pabung si Livai pana faisok ina priis, nane pife kuus fakalimaan xuluri. ²¹ Taasaxa na Yesus a savat priis lapaana kuus fakalimaanana sina Piran senaso nane fo kuus:

“Na Matalava Piran fo ferawai pana

fakalimaanana tateak e i taa pife xul fulane:

‘No taa waan priis xe vulai, vulai.’ *Yng 110:4*

²² Lavaxa, a fakalimaanana aanabe' a mo pelalava e i taxa faxalit netaara o na Yesus a fexaxaas sena vil fasavat a maana mo lapaana kuus turoxoian

fa'ui sina Piran aava mo roxo paaliu sena kuus turoxoian ti kawai.

A Ngavuk Si Yesus I Taa Waan Vulai

²³ A toxan a xasa mo patak fulaa sait; a maana xasano priis ri xaves senaso ri fuuna lo maat e ri pife fexaxaas sena vil vulan a faisok siri. ²⁴ Taasaxa na Yesus taxa to vulai e i taa pife tavai a xasanofuna pana faisok sina, piau! ²⁵ E voxo tanin e xe vulai, vulai nane fexaxaas sena fakaxup nari aava ri filimaan xe sina Piran la-paana isina, senaso nane taxa to vulai xena nung vulan a Piran pari.

²⁶ Lavaxa, nabe' ve a mo roxo paaliu xataara, o na Yesus a Memai Priis sitaara. Senaso nane a fatak xasingit, piau ta lalosaat xuluna e pi ta vilaana saat la xunus ina. A Piran fo siak pataxe sena mu rabuna saat e fo yaas falaxe xe pe laa'ui la xunavata. ²⁷ Nane pife malaan sena mu memai priis ti kawai; nane i taa pife tatavai pana vipin ina tiir la maana yaan xapiak xena saf tapin paamuin a mu faasaalan sina e mui sina mu rabuna xapiak. Nane fo tatavai xe vulai pana saxa tatavaian mon la yaan nane tatavai pana xa xuluna bolo. ²⁸ A mu vuputkai si Moses ri taxa lo siak fati a mataa mon xena vil a faisok ina memai priis e a mataa fuuna marupak. Taasaxa kuus fanaian sina Piran xuvul pana fakalimaanana sina vaxa, re savat lamina yaan ina vuputkai e re fo bur a Natuna pana faisok aanabe' senaso nane taa waan xaradak xe vulai.

8

Na Yesus A Memai Priis Sitaara Lana Faxuvulan Sina Piran

¹ A malasuf ina maana ferawaian siak a malaan: taara toxan a Memai Priis xataara e nane taxa nai la pamuaan sina Piran Peraroxo xuluna ivin sina pe la xunavata. ² E nane taxa vil a faisok ina Memai Priis lana Tang Lifu Lotu Taap. A nobina aave a Piran sang mon fo vesane o i taa nobina tuuna ina naangusan.

³ A rabuna ri fo bur a maana memai priis xapiak talo ri taa tatavai xe sina Piran pana meska ina mu tiir e pana xasano tatavaian. E a Memai Priis sitaara vaxa i taxa tatavai pana saxa tatavaian sait. ⁴ Tamo i taxa waan nabe' la xavala, nane pife fexaxaas sena vil a faisok sina priis senaso a toxan a maana priis lapaana vuputkai si Moses aava ri fuuna tatavai pana mu tatavaian. ⁵ A faisok sina priis aave a xaxaalua mon; ri taxa pok a faisok tuuna aava waan la xunavata. A lamonan aanabe' a malaan sena ferawaian sina Piran xe si Moses. Layaan nane tangpat pana faigotan a maana mo ina Lifu Marapi ina Turoxoian a Piran a xuuse:

“Faxatang faroxo, no taa usi fatak a xaxaalua aava ne fo faxalit nano pana layaan no waan pave xuluna put.” *Tln 25:40*

⁶ Taasaxa naboxo, na Yesus fo siak a faisok ina priis aava molava paaliu seri, a malaan sena kuus turoxoian aava nane fo fataxe xuvul pana Piran a molava paaliu sena kuus turoxoian siri, senaso a Piran fo kuus fanai pana maana mo roxo paaliu lapaana kuus turoxoian sina.

⁷ Tamo a kuus turoxoian ti kavai a fexaxaas sena vil fasavat a maana vilaana xaradak paaliu, a Piran i taa pife siak fati a xasa kuus turoxoian fulaa lamina, bo? Taasaxa kuus turoxoian aave pife fexaxaas. ⁸ E voxo a Piran i taxa kasalan a mu rabuna sina layaan nane ferawai malaan:

“A Piran a kuus: A mu yaan ri taxa filimaan layaan ne taa fatiginei a turoxoian fa'ui xuvul pana mu rabuna Israel e xuvul pana mu rabuna Juda. ⁹ A turoxoian aave i taa pife malaan sena turoxoian aava ne fo xuus a mu buri pana layaan ne tao a mari e ne paamuian nari ti Isip. Nari, ri pife usi fatak a turoxoian aava ne xuus nari pana e voxo ne ta'ulan nari.”

¹⁰ Taasaxa sena mu yaan aava taa filimaan, a Piran a kuus:

“Ne taa fatiginei a turoxoian aanabe' xuvul pana mu rabuna Israel: Ne taa timin a mu vuputkai siak lana lamonan siri e ne taa xaleie la xunus iri. Ri taa nangusau sang mon. Senaso ri taa waan rabuna siak e nenia, ne taa Piran siri. ¹¹ E piau ta mataa i taa faisok pana fapiti a xasanofuna paga e ri taa pife faxaar a xasanofuna pana: ‘Texaas faagut sena Piran.’ Senaso nari xapiak ri taa texaas sega, nari mu mataa palau e nari mu matalava e mu memai vaxa. ¹² Ne taa lamon tapin a mu vilaana saat siri e ne taa pife lamon fa'uli a mu milungan siri.” *Jer 31:31-34*

¹³ Layaan nane ferawai pana turoxoian fa'ui a Piran a kuus o saxa aava waan paamua ve a

mo ti kavai e mi texaas o a mo ti kavai aava fo maiyang e fo xares, i taa pife waan pana yaan xaves e faasilak i taa malit.

9

A Vilaana Ina Nangusaana Piran Pe La Tang Lifu Lotu Pe Jerusalem

¹ Lapaana turoxoian ti kavai ri toxtan a vuputkai ina naangusan e vaxa ri toxtan a nobina ina naangusan sait aava mu rabuna ti la xavala ri vesane. ² Ri fo vesan a Lifu Marapi ina Turoxoian e ri fatigineie e a nobina aava no fuuna laak lana paamua ri xalie pana Nobina Taap. Lana Nobina Taap aave ri fati a mo xena fanei a laam e a ivin xena timin a bret ina tatavai xe sina Piran xuluna. ³ E lamina vaabat marapi ri toxtan a baat aava ri xalie pana Nobina Taap Xasingit. ⁴ Lana nobina aave ri timin a fomirak ivin ina faraaman* aava ri vesane pana 'gol' xena faram a mo aava lalas faroxo e a Mo Tawaane Taap aava ri fo xafute pana 'gol' sait. Lana Mo Tawaane Taap aave a toxtan a paxiis 'gol' pana bret maanaa lana, a newai si Eron aava fo fuua e ro faat pana mu vuputkai fo xaleian xulure. ⁵ E xuluna Mo Tawaane Taap aave a toxtan a xaxaalua ina saxaro mo to aava re fuuna waan xuvul pana Piran vulai xena fakalimaan o a miridingan sina Piran taxa waan pave. Re toxtan a ro xakavere aava taxa xafut a nobina ina lamon tapinaana vilaana saat aava ri xalie pana naian ina mamaaluxan.

---

* **9:4:** Lana xasano xavil ina Ferawaian a fomirak ivin ina faraaman aanabe' a pife waan lana Nobina Taap Xasingit taasaxa i taxa waan xe lamalei lana Nobina Taap.

Taasaxa naboxo pife yaan xena kuus fatexaas pana maana mo xapiak aanabe'.

⁶ Lavaxa, la yaan ri fo faigotan a maana mo xapiak aanabe' a mu priis ri fuuna laak xe lana Nobina Taap la maana yaan xapiak xena vil a mu faisok siri. ⁷ Taasaxa memai priis sang mon i taa laak lana baat ina Nobina Taap Xasingit e nane fexaxaas sena laak faasaxa mon lana mariaas saxa. E nane i taa siak a ria xuvul pana xena tatavai xe sina Piran. I taa tatavai xe sina Piran xana xa e xana mu rabuna talo a Piran i taa lamon tapin a mu vilaana saat aava ri vungut o ri fo vile. ⁸ A Vovau Xaradak a faxalit netaara pana maana mu vilaana aanabe' o a salan xataara xena laak lana Nobina Taap Xasingit, a pife talakas layaan a Nobina Taap i taxa tigina lunai. ⁹ E nabe' a fakalimaanana pana yaan aanabe' mon. A malasuf ina a malaan: a falfaalan e a mu tatavai pana mu tiir aava ri lisane xe sina Piran, ri pife fexaxaas sena vil fatak a nasaman sina mu rabuna ina naangusan ¹⁰ senaso ri taxa ferawai sena fanganan e mo ina numan e mu vilaana ina saf tapinaana lalosaat mon. A maana mo aave ri mu vuputkai ina vipin sang mon e taara taxa waan lapaari fefexaxaas a yaan a Piran i taa fatiginei a vuputkai fa'ui.

A Faisok Ina Ria I Krai

¹¹ Taasaxa na Krai fo savat pana ngavuk ina Memai Priis xena paamuian a maana mo roxo xapiak aava nane fo siaxe xataara. A nobina aava nane faisok lana a pelalava e peraroxo. A nobina aave pife mo a mataa fo vesane, piau. A pife waan la tavegof o xuluna xavala aanabe'. ¹² Layaan na

Krais a laak liu a Nobina Taap xe lana Nobina Taap Xasingit nane fo laak faasaxa xe vulai e nane pife siak a ria ina meme o bulmakau xe lana xena tatavai pana, piau. Nane laak pana ria ina xa e voxo nane fo siak a fakaaxupan xataara xe vulai.

¹³ A memai priis a fuuna tapalan a ria ina meme e mu bulmakau e a vebit ina fomirak tiir aava ri faram xapine, xuluna mu rabuna aava ri toxan a lalosaat. Ri lamon o a vilaana aanabe' a fexaxaas sena gon tapin a lalosaat la tari e vil fatak nari.

¹⁴ A vilaana aanabe' a tuuna, taasaxa lamon pana faisok molava paaliu aava ria i Krais a fexaxaas sena vile. Lapaana Vovau Xaradak aava waan vulai nane fo tatavai pana xa xena tavai a Piran pana tatavaian fatak xasingit. A ria ina i taa gon fatak a nasaman sitaara talo taara taa ta'ulan a vilaana palau mon e taara taa vil a faisok sina Piran aava to vulai.

¹⁵ Xuluna fufuna aave na Krais fo filimaan xena vil fasavat a turoxoian fa'ui talo nari aava Piran taa xel nari, ri taa siak a sepirigus xe vulai, vulai aava nane fo kuus fanai pana. A sepirigus aave lapaana turoxoian fa'ui a fexaxaas naboxo senaso a toxan a maatan xena mulus tapin a rabuna xasena mu vilaana saat aava ri fo vile layaan ri waan lapaana turoxoian ti kavai.

¹⁶ Lapaana saxa buk turoxoian; paamuina yaan a turoxoian i taa toxan a gutan no taa faxaalit o a mataa aava vesane fo maat. ¹⁷ Senaso a turoxoian malaan a mo palau layaan a mataa aava vesane, i taxa to lunai. A mo aave i taa toxan a gutan lamina maatan sina mon. ¹⁸ E voxo lapaana vilaana aanabe' a turoxoian aava Piran a vesane paamua, a piau ta gutan tamo a ria a

pife talatiu. ¹⁹ Paamua na Moses a xuus fatexaas a rabuna pana maana vuputkai aava ri waan lana xakalayan ina Vuputkai. E mui nane siak a ria ina bulmakau e mu meme e xukun xuvule pana raarum. E mui pana newai 'isop' aava pisan pana fui vuung ina sipsip a tapalan a ria laa'ui xuluna Xakalayan e xuluna mu rabuna xapiak. ²⁰ E mui laa nane xuus nari: "A ria aanabe' a fagut a turoxoian aava Piran a kuus faagut o mi taa usi fataxe." ²¹ E lapaana vilaana aanabe' na Moses a tapalan a ria xuluna Lifu Marapi ina Turoxoian e xuluna maana mo aava ri faisok pana lana lotu siri. ²² A tuuna, lapaana Vuputkai si Moses a kaalum malaan o ri fexaxaas sena gon tapin a lalosaat ina maana mo xapiak pana ria ina tatavai e tamo ria i taa pife talatiu a Piran i taa pife lamon tapin a maana faasaalan.

²³ A maana mo ina lotu nabe' la xavala ve, ri mu xaxaalua mon ina mo tuuna pe la xunavata e ri fo siak a gogonan malaan, xena vil tapin a lalosaat aava fo waan xuluri. Taasaxa maana mo tuuna pe la xunavata ri taa siak a tatavai roxo paaliu xena gonaan nari. ²⁴ Na Kraisa a pife laak lana Nobina Taap aava mu rabuna tuuna fo vesane, piau. A Nobina Taap aave a xaxaalua mon ina mo tuuna. Taasaxa nane fo laak xe laa'ui la xunavata e nane savat la matana Piran xena vil a faisok xataara. ²⁵ A memai priis sina mu Juda fuuna laak lana Nobina Taap Xasingit la maana mariaas xapiak pana ria ina tiir. Taasaxa na Kraisa a pife laak faaxaves xena tatavai pana vipin ina xa, piau! ²⁶ Tamo malaan, i taa siak a maasaxan xaves ti la yaan ina tangpat ina xavala fefexaxaas

tanin. Taasaxa naboxo, layaan a fataxapiak ina mu mariaas a faasilak, nane fo savat faasaxa mon xena vil tapin a faasaalan pana tatavai ina vipin ina xa. ²⁷ A maana rabuna xapiak ri taa maat faasaxa mon e mui ri taa savat la matana Piran xena tiisaan nari. ²⁸ E lana vilaana malaan na Kraissait a tatavai faasaxa mon pana tatavai ina vipin ina xena gon tapin a maana faasaalan sina mu rabuna xaves. E saxa yaan fulaa i taa savatmaan, taasaxa i taa pife faisok fulaa pana gon tapin a faasaalan, piau! A yaan aave i taa fakaxup nari aava ri taxa waan bange.

10

Na Kraissait A Tatavai Faasaxa Mon

¹ A Vuputkai si Moses ri pife xaxaalua xurul e fatak sena maana mo tuuna; ri malaan sena mu xaxaalua xares mon ina maana mo roxo aava ri taa savatmaan lumui. A mu memai priis ri fuuna tatavai vulai pana maana buk tiir la maana mariaas xapiak, taasaxa mu tatavai aave ri pife fexaxaas sena vil faxaradak a mu rabuna aava ri vubuk waan xuvul pana Piran? ² Tamo a mu tatavai aave ri fexaxaas sena gon tuunei a mu rabuna sena mu faasaalan siri, nari aava ri nangus a Piran ri taa pife nasam o ri taxa vupuno lunai, bo? Tamo ri pife vupuno lavaxa, a mu tatavai aave ri taa taxapus. ³ Taasaxa piau; a maana tatavai aave ri taxa falalamon fa'uli a mu rabuna pana maana faasaalan siri la maana mariaas xapiak aava taxa filimaan. ⁴ Senaso a ria ina mu bulmakau e meme pife fexaxaas sena gon

tapin tuunei a mu faasaalan sina rabuna, piau paaliu.

⁵ E lapaana lalamonan aanabe' layaan na Krai fo faigotanan xena savatmaan la xavala, nane xuus a Piran malaan:

“No pife vubuxan a mu falfaalan e mu tatavai, piau. Taasaxa no fo faigotan a vipin xaanak. ⁶ No pife faamamaas temasaat pana mu tiir aava ri faram xapine xuluna ivin ina faraaman e no pife faamamaas pana mu tatavai xena gon tapin a mu faasaalan. ⁷ Taasaxa mui nenia, ne kuus, ‘Nenia nabe' Piran, xena usi a vubuxanan siim, malaan se' ri fo xaleie sega lana xakalayan ina mu Vuputkai.” *Esr 6:2, Jer 36:2, Yng 40:6-8*

⁸ Paamua nane kuus o, “No pife vubuxane e no pife faamamaas pana mu falfaalan e mu tatavai e pana mu tiir aava ri farame xuluna ivin ina faraaman o pana mu tatavai xena gon tapin a mu faasaalan.” Nane kuus malaan naapalaan ri taxa lo usi fatak a maana Vuputkai layaan ri tatavai pana mu tiir aave. ⁹ E mui nane kuus, “Nenia nabe' Piran, xena usi a vubuxanan siim.” Xalume, a Piran a vil tapin a vilaana ti kavai pana mu tatavai e nane timin a tatavai i Krai lana nobina siri. ¹⁰ Senaso na Yesus Krai a vil faxa'usi a maana vubuxanan sina Piran xana. A tatavai fatak sina aava nane vil faasaxaine mon xe vulai pana vipin sina, fo gon fatak netaara sena lalosaat ina vilaana saat.

¹¹ A mu priis sina mu Juda ri taxa lo vil a faisok ina priis la maana yaan xapiak e ri taxa tatavai

faaxaves, taasaxa mu tatavai aave ri pife fexax-aas sena gon tapin a mu faasaalan. ¹² Taasaxa na Kraisa a tatavai faasaxa mon pana toyan sina xena gon tapin a faasaalan e a tatavai aave i taa tiginata fakax xe vulai, vulai. E lamina tatavai sina nane fe nai la pamuaan sina Piran. ¹³ E naboxo nane taxa nai bang a yaan a Piran i taa timin a mu xaiyaas sina lapaana kana malaan sena mo ina vaapaas. ¹⁴ Lavaxa, pana tatavai saxa aave, nane fo vil fakax nari aava ri fasufan sena vilaana saat siri e a fasufan siri taxa waan tanin e xe vulai, vulai.

¹⁵ E Vovau Xaradak sait taxa kuus xakaavang sena xe sitaara. Paamua a kuus:

¹⁶ A Piran taxa kuus: “Nabe' ve a kuus turoxoian aava
ne taa fasavate xuvul pari la mu yaan aave ri
taxa savatmaan:

Ne taa timin a mu vuputkai siak la xunus
iri e ne taa xaleie lana lamonan siri.”

Jer 31:33

¹⁷ E mui a kuus fulaa:

“Ne taa pife lamon fa'uli a mu faasaalan o a mu
vilaana saat siri fulaa.” *Jer 31:34*

¹⁸ Lavaxa layaan i taa lamon tapin a faasaalan siri a tatavai xena gon tapin a faasaalan a mo palau mon.

A Mu Fefaasian E Mu Pebukaan

Taara Taa Savat Xe Sina

¹⁹ Lavaxa netaara, mu fetinan, taara fexaxaas sena laak fakax lana Nobina Taap Xasingit. Piau ta saxa fexaxaas sena ti votan netaara senaso a ria i Yesus fo kas a salan xe lana. ²⁰ Nane fo kas a salan fa'ui xataara, a salan ina toyan,

xena laak liu a marapi taap aava taxa tofai; nane vil malaane layaan a tatavai pana vipin sina. ²¹ E voxo taara toxan a xataara Memai Priis Lava aava taxa paamuian a Tang Lifu Lotu sina Piran pe laa'ui la xunavata. ²² E taara taa falet faasilak xe sina Piran pana lamonan tuuna e namkaian fatak, e pana xunus itaara saxa saxa aava ri tamulus sena nasaman vupuno e a mu vipin sitaara fo fasufan pana raarum roxo e fatak. ²³ Taara taa tao fatateak a lamon fanaian aava taara kuusan fasavate, senaso taara texaas o a Piran i taa tamana vil fasavat a kuus fanaian sina. ²⁴ Taara taa lamon faagut pana vilaana ina fasavat a mu vilaana ina roxoyan e vubuxan xasingitan la palou itaara. ²⁵ E muta ta'ulan a vilaana ina faxuvulan xena lotu malaan sena saxanofuna. Taasaxa taara taa faxaar faagutan netaara xa senaso taara texaas o a Yaan ina Savatan sina Memai i taxa filimaan faasilak.

²⁶ Langai! Tamo taara taxa lo lamon pana vil a saat lamina yaan taara fo texaas sena tuunayan, piau ta tatavaian fulaa aava fexaxaas sena gon tapin a faasaalan sitaara. ²⁷ Taasaxa taara taa nai bang mon pana matautan fefexaxaas sena Yaan ina Tiisan taa savatmaan pana fata mosaat aava i taa kawaasan xapin a mu rabuna xapiak aava ri xaiyaasan a Piran. ²⁸ Lamon pana mo aanabe': Nase' ta mataa a laxao a Vuputkai si Moses, layaan a mataa taragua o talatul, ri xalume e ri kuusan fasavat a vilaana saat sina, nari mu matalava ri taa tiise tamo nane vupuno o piau. E tamo a vupuno ri taa punuxe pana piau ta mamaaluxan. ²⁹ Malaafaa bak sena mataa aava i taa paas fasivi a isina Natuna Piran? E malaafaa

sait sena mataa aava i taa lamon o a ria i Yesus aava tatavai ina turoxoian sina Piran, a mo palau o a mo ina lalosaat? A ria aave fo gon fataxe e naboxo i taxa suaxane o kuus pengan a Vovau ina Xakaavangan Xatam. Lamom pana fakasanaman molava piis aava i taa savat xuluna mataa aave.

³⁰ Senaso taara texaas sena saxa aava fo kuus:

“Nenia, ne taa suie. Ne taa lisan fa'uli a saatan xe sina.” *Vpt 32:35*

E nane vaxa kuus fulaa:

“A Piran i taa tamana tiis a rabuna sina.” *Vpt 32:36*

³¹ Ai, layaan no taxa waan lapaana fakasanaman sina Piran aava to, a mo aanabe' a mo ina matautan molava paaliu.

³² Taasaxa lamom fa'uli a mu yaan simi aava ri fo falet xo. La mu yaan aave a miridingan sina Piran a savat xulumi e mi waan fatateak lapaana mu matafanan molava. ³³ E saxano yaan a mu rabuna ri kuusan pengan nami e ri vil famasak nami la matana mu rabuna. E saxano yaan mi waan xuvul pari aava ri taxa siak a buk matafanan malaan semi. ³⁴ Mi fo nasam a maasaxan sina mu timi aava ri taxa waan lana vipis e layaan a xasano rabuna ri gei tapin a maana mo simi, mi faamamaas senaso mi texaas o mi toxan a maana mo roxo sena maana mo aave ri taxa waan vulai.

³⁵ Lavaxa, muta lamom fepalau pana lamom fanaian simi, a lamom fanaian aave i taa lisanmaan a sepirigus molava. ³⁶ Senaso mi taa waan fatateak xena vil a vubuxanan sina Piran talo mi taa siak a maana mo nane fo kuus fanai pana. ³⁷ A malaan sena Xakalayan ti Kawai a kuus:

“Famodak fulaa e nane aava i taa filimaan i taa savat e i taa pife sovut. ³⁸ A mu rabuna pana vilaana fatak siak ri namkai e voxo ri taa to. Tamo ta saxa iri i taa faatasu e puk tapin nane xa xasega, a xunus iga i taa pife faamamaas pana.” *Hkk 2:3-4*

³⁹ Taasaxa netaara xa, taara pife rabuna ina faatasu xena kawaasanan, piau! Taara mu rabuna pana namkaian e taara taxa waan lapaana fakaaxupan sina Piran.

11

Saxa Mo Pelalava: A Namkaian Sina Rabuna

¹ A namkaian a malaanabe! a so ta mo taara timin fanei a lamonan sitaara xuluna, taara texaas o ri taa tamana savat e a so ta mo taara pife fexaxaas sena xalume naboxo taara texaas o ri taxa waan. ² Pana namkaian siri, a mu rabuna ti kavai ri fo siak a kuus faatulaian sina Piran.

³ Pana namkaian malaan taara masam o a Piran fo kuusan fasavat a vavesaian sina e pana vilaana aanabe! taara texaas o a maana mo taara taxa xalume a savat sena mo taara pife fexaxaas sena xalume.

⁴ Pana namkaian malaan na Ebal a tavai a Piran pana tatavaian roxo sena tatavaian si Kein. E lapaana namkaian sina nane fo siak a kuus faatulaian sina Piran o nane a mataa fatak, senaso a Piran xa a turoxoian a tatavaian sina. E pana namkaian sina na Ebal taxa faxalit netaara pana vilaana roxo lunai, naapalaan nane fo maat.

⁵ Lapaana namkaian malaan na Enok pife nasam a maatan. Nane pife maat senaso a Piran a yaas falaxe xe la bina sina e piau ta mataa

a fexaxaas sena tingin fulane. Paamuina yaas falaxaana nane siak a kuus faatulaian o nane fo vil fafaamamaas a Piran. ⁶ Pife fexaxaas o a mataa aava piau ta namkaian i taa vil fafaama-maas a Piran senaso a mataa aava vubuk savat xe sina i taa namkai o nane taxa waan e fulaa i taa tavai a mu rabuna aava ri seng faagutane pana sepirigus.

⁷ Pana namkaian malaan na Noye' a langai a mu kuus faxatang aava Piran a xuuse pana sena maana mo aava ri pife savat lunai. E lapaana namkaian e suaian nane usi a ferawaian sina Piran e vesan a xaati molava. Pana xaati aave nane fakaxup nane xa xuvul pana matafetama sina e faxalit a mu rabuna ti la xavala o nari, ri saat. E voxo a Piran a bure pana “mataa fatak”, a isin aanabe' a savat sena vilaana ina namkaian.

⁸ Lapaana namkaian malaan na Abraham a langai a kelan sina Piran. Layaan a xehe, a ta'ulan a bina sina e paan xe la bina patak aava Piran a kuus fanai o i taa tavaie pana. Na Abraham a tamasiak e ta'ulan a bina sina naapalaan nane pife texaas o i taxa falet xe laso ta bina. ⁹ E pana namkaian nane taagul malaan sena topen lana bina fa'ui aava Piran fo kuus fanai pana xe sina. E nane fuuna matef lana lifu marapi e ro butaara, na Aisaak narie Yaakop vaxa, senaso nare sait re siak a kuus fanaian naang. ¹⁰ Vulai na Abraham i taxa waan bang a bina aava Piran fo lamone e fo vesane, a bina pana mu fufuna tateak aava taa waan xe vulai, vulai.

¹¹ Lapaana namkaian si Sera, nane tiva naapalaan nane vaiak paaliu e pife fexaxaas sena luxaana lak. Nane timin fanei a lamonan sina

xuluna kuus fanaian sina Piran. ¹² E na Abraham fo vaiak e a vipin sina a malaan sena fo maat taasaxa pana mataa saxa aanabe' a Piran a fasavat a buna xaves paaliu aava xakatan siri a malaan sena mu vapara la xunavata o sena gun la xasing ina taas.

¹³ E lapaana namkaian siri a maana mu rabuna aave ri fo maat. Ri pife siak tuunei a maana mo xapiak aava Piran fo kuus fanai pana taasaxa ri fo xalum a maana mo aave pevaxa i taxa filimaan e ri faamamaas pana savatan siri e ri kuus o nari xa ri mu topen e mu saxong mon nabe' la xavala.

¹⁴ E nari aava ri kuus malaan ri taxa faxaalit famatavas o ri taxa seng a bina tuuna siri. ¹⁵ Ri pife lamon faaxaves pana bina aava ri fo ta'ulane, piau. Tamo ri tafo vil malaane, naak ri taa ulaa soxote. ¹⁶ Taasaxa ri taxa vubuxan a saxa bina aava roxo, a saxa bina pe la xunavata. E voxo a Piran i taa pife mangil seri layaan ri xalie pana Piran siri senaso nane fo faigotan a bina lava xari.

¹⁷ Pana namkaian malaan na Abraham, la yaan ina tafangan sina, a tatavai pa Aisaak; nane aava fo siak a maana kuus fanaian sina Piran, i taa punuk a lak saxa fatak sina e tatavai pana.

¹⁸ E sena lak aanabe' xo a Piran a xuuse, "Lana pabung si Aisaak no taa toxan a maana bum aava ne fo kuus fanai pana. ¹⁹ Na Abraham a lamon o a Piran a fexaxaas sena fatatoi na Aisaak ti la mamaat. E lana saxa vilaana ina ferawaian paap a tuuna, na Abraham fo siak fa'uli na Aisaak ti la maatan.

²⁰ Lapaana namkaian sina na Aisaak a kuus fatuxan a roxoyan aava i taa savat xulu Yaakop narie Iso.

²¹ E pana namkaian malaan na Yaakop, paa-muina maatan sina, a kuus fararoxo xuluna ro lak tomexaan si Yosep. E mui nane ti turung xuluna xipa sina e nangus a Piran.

²² Pana namkaian malaanabe' na Yosep, la yaan i taxa mati xena maatan, a kuus fatuxai sena yaan aava mu Israel ri taa ta'ulan a bina Isip. E nane xuus nari pana a so ta mo ri taa vile pana tun sina.

²³ E lapaana namkaian malaan na nina Moses e tamana re fune ti la yaan ina luluuxan sina fefexaxaas sena fulun talatul. Re vile senaso re texaas o nane a lak roxo e re pife matautan a vuputkai sina piran king ti pave o ri taa punuk a mu rafulak tomexaan.

²⁴ E lapaana namkaian malaan layaan na Moses a matalava, a bai o ri taa xalie pana lak tomexaan sina lak tefin sina piran king aave.

²⁵ Taasaxa nane vubuk o i taa siak a maasaxan xuvul pana mu rabuna sina Piran e i taa pife usi a vilaana saat xena faamamaas pana lou modak mon. ²⁶ Nane lamon o a siaxaana kuus penganan aava na Kraisi i taa siaxe a mo roxo paaliu sena maana fafanaian xaves ti Isip senaso i taxa waan bang a sepirigus sina. ²⁷ E lapaana namkaian aanabe' nane ta'ulan a bina Isip e pife mataut sena maraleian sina piran king pave.

A malaan se' nane xalum a Piran aava piau ta mataa fexaxaas sena xalume e nane usie e a bai puk tapin nane xasena. ²⁸ E lapaana namkaian malaan nane fo fasavat a vilaana ina Paaliuan. E voxo nane fasei nari mu Israel o ri taa timin a ria xuluna matana maana lifu siri talo a Angelo ina Maatan i taa pife punuk a mu rafulak tuaan siri.

²⁹ Pana namkaian malaan a mu Israel ri sangas liu lana Laman Vuung malaan sena ri taxa sangas xuluna xavala pagala. Taasaxa layaan mu Isip ri tafange, ri xarak.

³⁰ E pana namkaian malaan a mu Israel ri sangas fakaliuan a bina Jeriko pana yaan pisiguak e ri fapoxoi a mu vaabat ina.

³¹ E lapaana namkaian malaan na Rehaap, a tefin aava fuuna solisan a tana, a pife punuxan xuvul pana mu rabuna aava ri pife usi a Piran senaso nane fasusui e xavang a ro mataa ina paroxai ti Israel.

³² A so ta mo fulaa ne taa ferawai pana? Piau ta yaan fefexaxaas sena ferawai se Gidion, Barak, Samson, Jepta, Devit e se Samwel e mu rabuna ina kuus fatuxai. ³³ Pana namkaian siri, ri fevis xuvul pana mu fatataganan ti la xavala e ri onam seri. Ri bilai lana mu vilaana fatak e ri siak a mo aava Piran a kuus fanai pana. Ri fo gumut a valana piu 'laion' ³⁴ e ri onam sena gutan ina fata; ri sinuf sena ngaapunuxan pana pinis. Ri marupak taasaxa ri fepalak pana gutan. Ri fesavat tateak lana rawen e ri xup tapin a mu rabuna ina rawen sina mu topen. ³⁵ Pana namkaian siri saxanu tefin ri xalum a mu mamaat siri ri to fa'ulaa. Saxano rabuna ri baian a mulus tapinaan nari e voxo ri femaat lapaana maasaxan molava senaso ri texaas o ri taa siak a to fa'ulaian ina toyan roxo xe vulai. ³⁶ Saxanofuna iri, a rabuna ri kuusan pengan nari e xasanofuna iri, ri inis nari pana yeis e vaxa ri pis nari pana 'sein' e ri lisan nari xe lana bina ina vipisan. ³⁷ Saxanofuna iri, a rabuna ri soxoi punuk nari pana faat e xasanofuna ri

patal famaaf nari pana 'so' e saxanofuna ri punuk nari pana pinis.

A rabuna ina namkai aave ri falak a vapak ina sipsip o meme, ri mu valagof e saxano rabuna ri vil pangan nari e ri tavai nari pana lagafan. ³⁸ Nari aava ri namkai ri roxo paaliu taasaxa mu rabuna ti la xavala ri pife tagan faroxoi nari. Ri sangas xolai malaan sena mu topen xuluna put e lana xobingil aava piau ta raarum. Ri taagul lana mu liing e lana vaa'ul lapia la xavala.

³⁹ E nari xapiak aanabe' ri fo siak a kuus faatulaian sina Piran sena namkaian siri taasaxa ri pife siak xapin a maana mo xapiak aava Piran fo kuus fanai pana, ⁴⁰ senaso a Piran fo faigotan a mo roxo xataara ti tanin. Nane lamon faati o ri taa waan bang netaara e voxo la saxa yaan i taa vil faxaradak netaara xuvul pari.

12

A Piran Fuuna Faxaradak A Rabuna Sina

¹ E netaara naboxo, taara toxan a tang malila ina fangaasik ri fakaliu netaara. E voxo naak a roxo taara taa vil tapin a maana mo xapiak aava kawaasan a sangasan sitaara lapaa Kraisi e taara taa ta'ulan a mu vilaana saat aava ri tao fatateak netaara talo taara taa falet faagut lana sangasan aava taxa waan paamuin netaara. ² Taara taa xalum fatak na Yesus senaso nane fo tangpat a namkaian sitaara e nane xa taa fataxapine. Nane pife faatasu sena bolo sina, piau. Taasaxa nane lamon fepaluan a mangilan ina e lamon faagut sena faamamaasan aava i taa savat lumui. E naboxo nane taxa nai la pamuaan ina ivin sina

Piran. ³ Lamon sena lagafan sina e a vil penganan aava nane fo waan fatateak lapaana la palou ina rabuna saat. E voxo muta mamaxus e ta'ulan a sangasan simi.

⁴ Senaso lana fevisan simi pana mu vilaana saat, a ria imi pife talatiu lunai. ⁵ Naak, mi fo maluf a ferawaian tateak aava Piran a lisane xe simi layaan nane xali nami pana mu rafulak sina? Nane kuus:

“Natuk, langai faroxo layaan a Piran i taxa faxaradak nano e muta kanamsaat layaan i taa baras nano. ⁶ Senaso nane i taa faxaradak nari aava nane vubuxan xasingit nari. E i taa fakasanam a maana rafulak aava i taa siak fati nari xena faxaradak nari.” *Yng 94:12; 119:75; Fpp 3:11-12*

⁷ Waan fatateak lapaana lagafan simi malaan se' mi waan fatateak lapaana faxaradaxan aava mu tamami fo tavai nami pana. A lagafan aave i taxa faxalit nami o a Piran a siak fati nami xena rafulak sina. Mi lamon o toxan ta lak aava na tamana pi faxaradaxe? ⁸ Tamo Piran i taa pife fakasanam nami xena faxaradak nami malaan sena mu rafulak sina, a faxaalit o mi pife rafulak tuuna sina, mi waan lana saxa pabung patak. ⁹ E vaxa, mu tamataara ti la xavala ri fuuna faxaradak netaara. E taara taxa suaian nari sena, bo? Naak a mo molava paaliu taara taa suaian a Tamana vovau sitaara e taara taa to. ¹⁰ A mu tamataara ti la xavala ri fuuna faxaradak netaara pana nolou modak mon e ri fuuna vile xena faxa'usi a lamonan roxo siri. Taasaxa Piran taxa vile xena roxoyan sitaara talo taara taa waan lapaana xaradaxan sina. ¹¹ Layaan taara taxa

siak a fakasanaman ina faxaradaxan, taara fuuna kanamsaat sena, pife faamamaas. Taasaxa lumui nari aava ri siak a faxaradaxan ri taa siak a sepirigus ina luaian malaan: a toyan aava bas pana mu vilaana fatak.

¹² Lavaxa, vil fatateak a mu mami aava ri malmal e vil fatateak a kami aava ri marupak.

¹³ Sangas fatak lana maana salan xaradak talo a kami aava saat i taa pife tapil taasaxa salan roxo i taa vil faroxoie.

Saxa Pebukaan: Muta Gigiran Tapin A Piran

¹⁴ Tafang pana waan lapaana vilaana ina luaian xuvul pana maana rabuna xapiak. E tafang pana usiaana vilaana fatak e xaradak mon senaso tamo piau, a mataa i taa pife xalum a Piran.

¹⁵ Faxatang faroxo; muneta puk tapin nami xa xasena xakaavangan xatam sina Piran. E faxatang nami xa, senaso pife roxo a mataa i taa malaan sena wai pana xarei mopaak aava i taa fuua pana xalana saat e i taa lisan a lagafan xe sina maana rabuna. ¹⁶ E faxatang nami xa senaso pife roxo a mataa i taa usi a vilaana ina tamai xolai o i taa pife suai sena mo taap malaan se Iso. Nane a lak tuuan aava faasot pana vepen sina xena maraan a fomirak fanganan mon. ¹⁷ E mi texaas o lamina yaan aave nane vubuk o na tamana taa kuus fararoxo xuluna. Taasaxa na tamana pife fexaxaas sena vile senaso na Iso piau ta vilaana xena xul fulan a mo aava nane fo vile, naapalaan nane taangiis e seng faagutane.

A Mu Rabuna Israel Ri Siak A Vuputkai Pana Matautan

¹⁸ Nami, mi pife malaan sena mu rabuna Israel. Nari, ri fo savat xe la Put Sainai, a bina tuuna aava ri fexaxaas sena tawe, taasaxa suk pana vata maxata e reref e malang pana fata mon. ¹⁹ La bina aave, a tafiu a galavavat faagut e ri langai a ling aava taxa barak. E layaan ri langaie ri fenung faagut o ri bai langai fulan a ling aave. ²⁰ Senaso ri mataut sena ferawaian faagut aave, ‘tamo ta tiir o so ta mo i taxa to i taa vaapaas xuluna put aave o tawe, ri taa soxoi punuk fatuaiane pana faat.’ ²¹ E maana mo aava savat pave ri famataut faagutan a mu rabuna e Moses vaxa, a kuus: “Nenia, ne taxa radakui pana matautan molava.”

A Maana Rafulak Sina Piran Ri Siak A Maana Mo Sina Pana Faamamaasan

²² Taasaxa nami xo, mi fo savat xuluna Put Saion e xe la bina sina Piran aava i taxa to, mi savat xe Jerusalem lana xunavata, la bina aava maana mu angelo xaves ri taagul lana. ²³ Mi fo savat xe la faxuvulan ina faamamaasan sina maana rafulak aava Piran fo xali nari xapiak pana mu rafulak tuaan sina e nari aava mu angelo fo xalei a isiri laa'ui la xunavata. Nami, mi fo savat la matana Piran aava i taa tiis a maana rabuna xapiak e xe la bina ina faxuvulan sina maana vovau ina mu rabuna roxo aava Piran fo faxaradak nari. ²⁴ Mi fo filimaan xe si Yesus aava fo vesan a turoxoian fa'ui. E mi fo savat lapaana ria ina aava fo talatiu e a ria aave i taxa kuus fanai pana maana mo roxo paaliu sena ria i Ebal.

²⁵ Lavaxa, faxatang faroxo e muta lamavaang sena Saxa aava taxa ferawai. Nari, ri fo lamavaang sena saxa aava fo kuusan a lagasai

taap sina Piran nabe' la xavala ri pife sinufan a fakasanaman, piau. E mi lamon o taara taa sinufan a tiisan tamo taara taa puk tapin netaara xasena Saxa aava ferawai ti la xunavata, bo? ²⁶ Layaan nane fo ferawai paamua, a ling ina a famara'uli a xavala e naboxo nane fo kuus fanai malaan: "Saxa yaan fulaa ne taa famara'uli a xavala e pife xavala sang mon, ne taa famara'uli a xunavata sait." ²⁷ Pana ferawaian malaan, 'Saxa yaan fulaa', nane faxalit netaara o a maana mo nane fo vesane i taa faradakuie e i taa gon tapin nari talo a maana mo aava ri pife fexaxaas sena radakui ri taa waan.

²⁸ E voxo senaso taara taa siak a Fatataganan sina Piran aava mara'ulia pife fexaxaas sena faradakuie, taara taa faamamaas e nangus a Piran pana vilaana aava ri taa vil fananame, a vilaana ina suaian e pangaa pana matautan. ²⁹ Senaso a Piran sitaara a malaan sena fata aava i taa kawaasan xapin a maana mo mosaat.

13

A Mu Vilaana Ina Fananam A Piran

¹ Nami ve mi fetinan lapaa Krai, mi taxa lo vubuxan xasingit nami xa pana maana vilaana si Krai. ² Muta fataxapin a vilaana ina kasaana lifu simi. Xel a mu topen xe la lifu simi. Saxano rabuna ti kawai ri vil malaane e ri vungut o ri taxa xel falak a mu angelo xe lana lifu siri. ³ Lamon seri aava ri taxa waan lana lifu ina vipisan pana xakaavangan aava no taa vubuxane tamo no waan xuvul pari. Lamon seri aava ri toxan a maasaxan senaso nano mon no malaan seri.

⁴ Nami xapiak mi taa suaian a vilaana ina tamaian; nami mu tomexaan e lutefin mi taa waan fatak xuvul pana lavami o naasami. A Piran i taa tiis nari aava ri milung pana vilaana aanabe¹ e i taa tiis nari aava ri mati xuvul pana xasanofuna.

⁵ Ta'ulan a vilaana ina vubuxan temasaatan a fafanaian. A roxo mi taa faamamaas pana maana mo mi toxane. Senaso a Piran fo kuus, “Ne taa pife ta'ulan nano e ne taa pife sinuf sema.” *Vpt 31:6,8*

⁶ Lavaxa, taara taa tigina fatateak e kuus,

“A so ta mo a mataa a fexaxaas sena vile xe siak? Ne taa pife mataut senaso a saxa aava xavangau, a Memai tuuna.” *Yng 118:6-7*

⁷ Lamon fa'uli a mu paamu simi aava ri fo xuus nami pana Lagasai Roxo sina Piran. Lamon fa'uli a mu vilaana ina taagulan siri e vilaana ina maatan siri. Naak, a mo roxo mi taa pok a namkaian siri, bo? ⁸ Na Yesus Krai a fexaxaas la maana yaan xapiak, lanef, tanin e mafu e xe vulai.

⁹ Muta langai a maana buk fepitaian patak, i taa familung nami xe lana salan patak. Naak a mo roxo paaliu mi taa siak a tateaxan lana xunus imi pana xakaavangan xatam sina Piran. Mi taa pife siak a tateaxan malaan pana usiaana mu vuputkai sena fanganan. Nari aava ri fo usi a mu vuputkai malaan, a vilaana siri pife xavang nari. ¹⁰ A mu priis aava ri faisok lana tang lifu lotu sina mu Juda, ri patak setaara e voxo ri pife fexaxaas sena ngan a mu tatavai ti xuluna ivin ina faraaman sitaara.

¹¹ A memai priis sina mu Juda fuuna lisan a ria ina mu tiir xe lana Nobina Taap Xasingit xena tatavai pana senaso a ria aave ve a tatavai xena gon tapin a vilaana saat sina mu rabuna. Taasaxa mu vipin ina tiir aave ri lisane xe lamalei xena faram xapine. ¹² E voxo na Yesus vaxa, a maat lamalei sena bina lava siri, Jerusalem, xena faxaradak a mu rabuna sena vilaana saat siri pana ria ina. ¹³ Lavaxa, netaara vaxa, taara taa savat xe sina pe lamalei e taara taa siak a mangilan ina maatan sina sait. ¹⁴ Senaso piau ta bina nabe' la xavala xataara xena taagul lana xe vulai, piau. Taara taxa waan bang a bina tuuna aava i taa savatmaan lumui.

¹⁵ Lavaxa, taara taa nangus a Piran vulai. Pana vilaana malaan taara taa tatavai xe sina Piran lapaa Yesus. A naangusan ti la valataara i taa waan malaan sena falfaal e tatavai sitaara xe sina Piran layaan taara taa kuus o nane a Memai tuuna sitaara. ¹⁶ E muta ta'ulan a maana vilaana roxo, lamon fa'uli a vilaana ina xakaavangan senaso a maana vilaana malaan ri malaan sena tatavai sait e voxo ri fananam a Piran.

¹⁷ A vilaana roxo paaliu a malaanabe': mi taa usi a mu paamua simi e mi taa langai a ferawaian siri. Ri taxa lo faxatang a xunus imi senaso ri taa xuus a Piran pana maana vilaana ina faisok siri. Tamo mi taa usi faroxoi nari, ri taa vil a faisok siri pana faamamaasan, tamo piau ri taa faisok pana mimilisaatan e a vilaana aave i taa pife xavang nami.

¹⁸ E ne vubuk rao mi taa lo fenung xe sina Piran pamaam. Maam texaas o maam pife vupuno la matana Piran senaso maam vubuk o maam taa

vil a maana mo fatak la maana yaan xapiak. ¹⁹ E ne nung faagutan nami o mi taa fenung xe sina Piran talo i taa feng fatapusanau xe la bina simi.

A Ferawaian Fataxapiak

²⁰⁻²¹ Pana tatavai ina maatan sina na Yesus fo fatamasiak a turoxoian xe vulai, vulai. E pana ria ina turoxoian vulai a Piran fo fatatoi fa'uli na Memai Yesus sitaara ti la maatan, nane ve a Mataa Fatak ina Faxatang a mu sipsip. E ne vubuk rao a Piran ina Daarum i taa tavai nami pana maana mo xapiak aava ri roxo xena usi a vubuxanan sina. E fulaa ne vubuk o lapaa Yesus Kraiss, a Piran i taa faisok lana xunus itaara pana so ta mo aava i taa fananame talo taara taa faatulan a isi Kraiss xe vulai, vulai. A tuuna paaliu.

²² Kamu fetinan, ne faxaar nami o mi taa langai a lagasai ina xakaavangan aanabe' pana fananapan senaso a lagasai aava ne fo xaleie pife modus temasaat.

²³ Ne vubuk xuus nami o na titaara, na Timoti, ri fo muluse ti lana bina ina vipisan. Tamo i taa savatmaan xe siak, fataapus maame taa falet faxuvul xena xalum nami.

²⁴ Tavai a mu paamua move pana fasisian simaam e fasusui a maana rabuna xapiak sina Piran sait. A mu fetinan nabe' Itali ri lisan a fasisian siri xe simi sait.

²⁵ Ne vubuk o a xakaavangan xatam sina Piran i taa waan xuvul pami xapiak.

Kara New Testament
The New Testament in the Kara Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Kara long Niugini

copyright © 1997 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kara

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-01-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

4e66a963-7eeb-5dca-b3f8-b1ef6c7ee59d